

A csíkszépvizi Száva család találkozására

(Elhangzott Csíkszépvízen, június 11-én)

Kedves Testvéreim!

Be kell vallanom, hogy soha életemben nem volt ilyen jellegű felkérésem, még soha nem beszéltem családi összejövetelen. Ezért érthető, hogy bár *Száva Tibor* barátomért és családjáért bármilyen áldozatra kész lennék, mégsem mondtam azonnal igent a felkérésre. Természetesen ebbe belejátszott az is, hogy aktív lelkipásztorként meg kellett oldanom a legnehezebbet, és pedig azt, hogy a rábízott híveknek valaki ma bemutassa a legszentebb áldozatot. A Gondviselés jóvoltából végül is minden sikerült és így itt lehetek, Önök között.

Nem tudom, valaki Önök közül föltette-e a kérdést, amely így hangzik: mire való egy ilyen találkozó? Mielőtt a kérdésre igazán válaszolnék, Dosztojevszkij egyik mondatát idézem, aki szerint, "Ha minden ésszerű lenne a földön, akkor nem is történe semmi." Valójában a kérdésfeltevés sem jó, hiszen a csíkdánfalvi születésű *Albert József* bácsi sem tette föl a kérdést, hanem híven ragaszkodott ahhoz, hogy a család egy évben legalább egyszer találkozzon Felcsíkon, augusztus 15-én, Nagyboldogasszony ünnepén. Pedig akkor már a fél világ volt a család otthona.

Mi is az otthon?

Az otthon az, ahonnan elindul az ember. (T.S. Eliot) De az is otthon, ahová örömmel térünk vissza, mert szeretjük. S aki szereti a földnek egy parányi darabkáját, az az egész földet képes lesz szeretni.

Én úgy gondolom, hogy a Száva-család számára mégis csak Csíkszépvíz a földnek az a parányi darabkája, amelyen át tudják szeretni az egész földet. Itt találtak otthont az ősök. S mert egy földet a teremtő tesz szülőfölddé, az itt porladó ősök halálukkal megadták e rangot az otthont nyújtó idegen földnek. Itt olvadtak visszafordulhatatlanul a magyar nemzetbe, immáron több mint kétszáz éve, úgy, hogy gazdagítottak és maguk sem szegényedtek el. Oda kell figyelni erre a momentumra, hiszen a fordítottjával naprakészen találkozunk és keserű áldomását szürcsölgetjük, ha nem éppen vedeljük.

Ahogy újra és újra átböngésztem Tibor barátom családi krónikáját, egyre inkább egy nagyon sokszínű család ismerőse lettem. Van Önök között zenész és földműves, ügyvéd és vállalkozó, professzor és nyomdász, fogász és kereskedő, mérnök és munkás, és ezzel a sor még nincs lezárva. Van, akinek angol, német vagy éppen magyar az anyanyelve. Ez a sokszínűség sugallja azt a csöppet sem mesterkéltné kérdést, hogy egy nyelvet beszélnek-e a Szávák, vagy beszélnek-e egy közös nyelvet a csak magyarul beszélők is.

Pünkösdi ünnepe van. Mai első olvasmányunk híradása szerint egy soknyelvű közösség minden egyes tagja saját anyanyelvén hallhatta Isten Igéjét. A pünkösdi csoda valójában a bábéli zűrzavar fordítottja. Ami Bábélnél elromlott, az Pünkösdön jóvá tétetett. Hogy akkor és ott miben állott a pünkösdi csoda, az, úgy gondolom, a bibliakutatók szakmai gondja. Ám, ha itt és most a Száva család "egy nyelvet beszél", egyet gondol és akar, pedig a szó jelképes értelmében "az ég alatt élő minden nemzetből" sereglett össze, az akkor a Szentlélek ajándéka. Pünkösdi a javából, hiszen a szeretet az a világnyelv, amelyet azok is értenek, akik nem beszélnek. És szeretet nélkül nincs a világnak az a nyelve, amelyen érdemben megszólíthatjuk egymást.

Ugyanakkor a pünkösdkor számunkra elküldött Szentlelket a Biblia ajándékozónak is nevezi. A következő hét ajándékot tulajdonítjuk neki: a bölcsesség, az értelem, a tanács, az erősség, a tudomány, a jámborság és az istenfélelem. Ezek mindenike külön-külön és együttesen, minden hívő ember számára fölkínált lelki-szellemi tőke. Kamatoztatásuk elkötelezettségünk függvénye. Csupán egy dolgot nem tehetünk velük: önző módon csak a magunk javára

használni nincs jogunk. A Lélek ajándékát ki-ki azért kapja, hogy használjon vele, írja Pál apostol az első korintusi levélben (12,7).

Bessenyei György írta hajdanán: "Egy hazát sokféleképpen lehet és kell szolgálni, mert annak sok mesterségre van szüksége." Megkövetem Bessenyeit, és a haza fogalmát a néppel helyettesítem be. Ez már számomra is, és gondolom, sokak számára mást sugalló fogalom. Népből többet tudunk gondolkodni, mint hazában.

És vajon ki a felelős azért, hogy ha mégis hazáról kell beszélni, akkor sokunk csak a Kárpátok innenső oldalát érti alatta. No meg, természetesen, a választott új hazát, hogy aztán Mikessel vallják: "Úgy szerettem Rodostót, hogy nem tudom feledni Zágont", mert akárhol is élnek: mégiscsak jelképesen ugyan, de "Zágon fele mutat, egy halovány csillag..." Szóval attól függetlenül, hogy miként közelítjük meg a fogalmakat, egy ember érettségének a fokmérője az, amiként éli a hivatását, ahogyan szolgálatnak fogja föl képességeit, adottságait. Lehet, hogy igyekezetét, áldozatát soha nem fogják díjazni, talán oda se figyelnek rá, de őt ez nem kedvetleníti el, mert tisztában van azzal, hogy a legnagyobb ember az, akit a lelkiismeret nyugalommal fizet meg. S ez annál is inkább igaz, mert a történelem magával hozza tanulságait. És sajnos, korunk nagyon eredményes volt a kiválók elriasztásában s a jelentéktelenek fölfuttatásában.

A tényt, hogy a Száva családnak sikerült annyi "nagy" embert a porondra állítania, úgy gondolom, olcsó szellemesség volna pusztán a névvel magyarázni. Bár a régiek úgy mondták: "omen est nomen", én mégis vallom, hogy többről van itt szó, mint az 1771-től használt Száva név "harcos"-nak fordított jelentéséről.

Szent meggyőződés, hogy a család tagjai nem "csak tudatukban őrizték meg az elmúlt századok családi emlékeit", még azt sem tudom egy az egyben elfogadni, hogy az akkori örmény lakosságnak a temető kivételével már kevés nyoma maradt volna. A jól felkészült tudós elmék, a minden vonalon helytálló egyéniségek egy családon belüli ilyen tömény, szinte dömping-szerű jelenlétéhez biztosan köze van az ősi gyökereknek. Egyébként ez a találkozó sem más, még be nem vallottan is, mint gyökérkeresés. Gyökérkeresés egymás arcában, egymás tudatában, az emlékek tarsolyában, az álmok, tervek, gondok, kudarcok és örömök zuhatagában. Az, mert amikor emlékezünk, akkor mindig hazautazunk. Haza, oda, ahol elődeink, őseink jártak térdig sárban, derékig gondban, de fejtetőig hitben és követendő példaként díszmagyarban.

Micsoda örökség!

Őrizzék alázatban is rátarti öntudattal, hisz köztudott, hogy van olyan, önmagát nagynak tartó nép, amely múltja tekintetében nem rendelkezik annyi megcáfolhatatlan tárgyi bizonyítékkal és emlékekkel, mint Önök, a Száva család. Ez az emléktár, túl egyetemes és magyar vonatkozásain egyenként és közösen, tehát kétszeresen az Önöké. És túl azon, hogy az egész világ az otthonuk, ezeknek a szívük közepében a helye, mint rendező főelvnek.

S hol a szent emlékek rangsorolnak, hol az ősök így vagy úgy, de szóhoz jutnak, hol benső igényből néznek egymás szemébe, hol testvérként fogják egymás kezét, ott még nagy dolgok léphetnek színre, valósulnak meg, mert közös kinsként hordozzák együtt a jövőt.

Igen, jövőt mondtam. A legaggasztóbb szót. Mi vár ránk? Mit rejteget? Egy irodalmi példát szeretnék idézni. Van Örkény Istvánnak egy egyperces novellája, melynek címe: *Visszatért a Földre a magyar holdrakéta*. Fantasztikus novelláról van szó, amely elmondja, hogy a holdon járt magyar kozmonautákat halászlével vendégelte meg egy holdon élő család. Mire a riporter felteszi a kérdést: *"Eszerint élnek ott emberek? Élnek, mégpedig kellemes meglepetésemre magyar emberek, akik már jól alkalmazkodtak a nagy hőmérséklet-ingadozásokhoz. Megedződtek a hideg ellen és persze hóállók is, továbbá, levegő híjján - mert az nincs a Holdon - zacskóból vesznek lélegzetet, amelyben még a hazulról hozott levegőt tartogatják.*

Milyen megható. És azonkívül, hogy magyarok, mivel foglalkoznak? Azonkívül, hogy magyarok nem foglalkoznak semmivel, mert ez teljesen igénybe veszi az idejüket. "

Azt hiszem bármennyire prófétikus és sötét az a kép, amelyet a novella előrevetít, és bármennyire nem tetszik nekünk, mégis irányt mutat. A határokon túl élők töltsék újra azt a bizonyos zacskót itthoni levegővel, hogy soká tartson a tartalma, az itthon élők pedig, próbáljunk mindennapi dolgaink közepette is főállásban magyarok lenni. Ámen.

Oláh Dénes

*****

Csiksomlyó, 2000

A mi kis csapatunk - itthonról, otthonról, Ausztriából és Németországból - közösen vágott neki a Kissomlyónak, hogy együtt legyünk a sokszázézes tömeget vonzó ünnepen. Lélekbe markoló volt a közös ima, a közös ének, a gondolkodás közös dolgainkról.

Június 11-én Csíkszépvízen találkoztak a csíkszépvízi Száva család szétszóródott, *Dr. Száva Tibor Sándor* által összeverbuvált tagjai. Öröm volt látni a templomkertben gyülekező, több országból hazaérkező Szávákat. Az *Oláh Dénes* kolozsvári plébános által celebrált ünnepi szentmisén rég látott annyi Szávát az öreg, szépen megőrzött örmény szertartású katolikus templom.

Természetesen felkerestük az ősokeket, nemcsak a templomkertben, hanem az örmény temetőben is, hadd legyenek büszkék kései utódaikra, s azok eredményeire.

Régi kedves ismerőseinket, a Csíkszépvízi Csibész Alapítvány Árvaház lakóit is felkerestük szerény ajándékainkkal, megcsodálva az új épületet.

A csíkszeredai Fenyves szálló különtermében a 74 fős ünnepi sereg gazdagon terített asztalok mellett mind oklevelet és a családtörténetet vehette át dr. Száva Tibor kezéből.

Másnap Gyergyószentmiklóst látogattuk meg, és átadtuk az EÖGYKE által a templom felújítására gyűjtött 25 eFt adományunkat az egyháztanács képviselőinek.

dr. I. S.

*****

AZ EKE KÖNYVBEMUTATÓJA BÉCSBEN

Az Erdélyi Magyarok Ausztriai Egyesülete meghívására 2000. június 3-án a Pazmaneumban az "*Erdély kövei*" című sorozat újabb kötetének bemutatására került sor. Ez az Erdélyi Könyv Egylet (EKE) tizedik kiadványa. A bemutató értékét az sem csökkentette, hogy ennek előtte, május 31-én a Magyarok Házában már megtartották a hagyományos, budapesti bemutatót is, amelyen a nagyszámú érdeklődő mellett jelen volt sok, határon túl élő magyar író is, akik munkájukkal hozzájárultak a könyv megjelenéséhez.

A könyv címe: *Határtalan hazában* már elárul valamit azokból a rendkívül fontos gondolatokból, amelyeket a Kárpát-medencében élő magyarság a millennium évében "ezredfordulós töprengések" címszó alatt fogalmazna meg. Ezek a töprengések, amelyekkel most az új évezred hajnalán szembe kell néznie a magyarságnak, olyan kérdéseket jelentenek számunkra, amelyek a nemzeti öntudathoz, az európai integrációhoz, a globalizációhoz, Trianonhoz, az erdélyiség mibenlétéhez kapcsolódnak.

Ilyen gondolatokkal indult a múlt-jelent idéző könyvbemutató, amelynek előadói *Veress Zoltán*, *Veressné Telegdi Magda* (Stockholm) és *Dávid Gyula* (Kolozsvár) voltak. Ők szerkesztették a millenniumi kötetet, amely 15 kiemelkedő magyar értelmiségi töprengését tartalmazza a nemzeti sorskérdések fölött. Mint régi, ausztriai EKE-munkatárs, *Tanító Attila* is társult a nagyszámú irodalompartoló közönséggel együtt a rendkívül érdekes, ünnepszámba menő előadáshoz. Mint Veress Zoltán írta az előszóban: egy világot átfogó kapcsolatrendszer